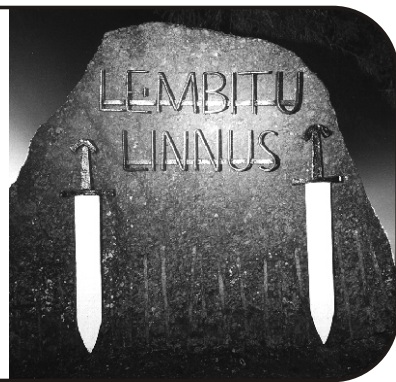

LEOLE

JUULI Aastal 2006

Käes on juuli. Suvepuhkus on enamusesel õpetajatel ja teistelgi, kelle töö suvel pausi pidada võimaldab. Turismikorraldajatel näiteks on aga käes kõige kiiremad päevad.

Koolilõpetajatel on valiku tegemise aeg. Kas minna edasi õppima? Kuhu ja mida? Kogu maailm on valla ja valikuid palju - milline neist on see õige, et valitud elukutse tulevikus leiva lauale tooks, aga ka rõõmu ja rahuldust pakuks?

Võib öelda, et Suure-Jaani vallas oli lõppenud juuni kõige tihedam kultuuritürituste kuu - jaanipäeva eelse nädala sisustas IX Suure-Jaani Muusikafestival, mis tõi meie rahvale iga päev koju kätte tippasemel muusikat mitmesarv ja pea igale maitsele. Suurele „kultuurimaratonile“ panevad teadumõtte punkti juuli algul toimuv Suure-Jaani valla I laulu- ja tantsupidu ning XI pargipidu Olustveres.

Kuid ega kultuurihuviline juuliski kaugele mineva pea - festivalide teataval võtavad üle Viljandis peagi algavad XXI vanamuusika festival ja XIV Viljandi pärimusmuusika festival. Viimatinimetatud festivali üks kontsert toimub ka Suure-Jaani kirikus - 22. juulil kell 18 esineb siin kollektiiv nimega Atlas. Kontsert on tasuta.

Ilusat puhkust, õigeid valikuid ja kauneid kultuuritüritusi kõigile!

Leili Kuusk
leili@suure-jaani.ee

Lauluvõistlusel käinud suurejaanilaseid Belovezje sümboli piisoni taustal

Suure-Jaani puhkpill festivali avamisel

Poolast palju muljeid ja loobereidki

Suure-Jaani Gümnaasiumi puhkpilliorkester käis kolmandat korda Poolas Bialystoki linnas rahvusvahelisel puhkpilliorkestrite paraadil „Wersal Podlaski“. Sel aastal osales festivalil 19 orkestrit, neist kaks Valgevenest, kaks Ungarist, üks Eestist - ülejäänud Poolast. Kaasa tegi ka talvel proove alustanud rahvusvaheline orkester Wersalinka, kus Suure-Jaanist osaleb viis puhkpillipoissi: Kaur Mankin (tromboon), Tauri Kiisma (metsasarv), Martin Jaaniste (tuuba), Karli Kõvatomas (klarinet) ja Märt Savelli (trompet).

Meie noored mängisid festivali avamisel, orkestrite paraadil ja galakontserdil ning andsid mitu kontserti linnas ja maakonnas. Orkestrite paraadiks olid puhkpillipoisid tükid selgeks õppinud ka ühe vigurmarssi.

Rahvusvaheline orkester sai festivalil esimese tuleproovi enne augustikuist kontsertturneed Poolas, Valgevenes, Leedus ja Eestis. Orkestrit toetab 12 tantsutüdrukut, kellega koos esitati ka üks vigurmarss.

Kuigi osa meie orkestri liikmetest olid Poolas festivalil juba kolmandat korda, kogunes kõigil rohkelt toreid muljeid ja elamusi. Igati aitas kaasa ka lõpuks ometi suviselt soojaks läinud päikese-

Külalised Ulvilast

paisteline ilm.

Sel ajal, kui puhkpillmängijad Bialystokis üksteiselt möötu võtsid, võistlesid vähem kui sadakond kilomeetrit lõuna pool Hajnowkas Suure-Jaani valla laululapsed Triin Henn, Peeter Todoruk, Siim Sillamäe, Triinu Lauk, Taive Murd, Ristjan Johanson, Kaspar Korsär ja Ingo Tõnnov. Lastelauluvõistlust on sealmail peetud juba kümme aastat, aga sel korral kasvas üritus Euroopa Liidu rahade toel rahvusvaheliseks. 280-st osalejast olid 93 Valgevenest ja 8 Eestist. Hajnowka linnast on Valgevene piirini vaevu paarkümmend kilomeetrit, nii et üks naaberrigi kollektiiv tuli kohale isegi jalgsi.

Solistidele lisaks osalesid lauluvõistlusel ka ansamblid. Poola ja Valgevene solistid-kollektiivid esitasid enamasti folkloorset või folkloorsete sugemetega repertuaari, millest meie lastel laulud üsnagi eristusid. Emotsionaalsust oli

SÕPRUSEST SÜNNIVAD ...

meil aga kindlasti teistelt osalejatelt õppida.

Lauluvõistlusele said meie lapsed kolm preemiat: Siim Sillamäe 3. koht 1.-3. klasside arvestuses, Triin Henn 3. koht 7.-9. klasside arvestuses, Peeter Todoruk eripremia võlva esinemise eest 4.-6. klasside arvestuses.

Võistlusele ja kontsertidele lisaks tutvusid lapsed Belovezje looduskaitseala ürgmetsaga. Teiste maade noortega suheldes sai lihvida oma inglise keele oskust.

Poolas käinud noorte muusikute suvi algas kindlasti elamuslikult.

Noorte muusikutega kaasas olnud valla delegatsioon eesotsas vallavanem Maie Kåbaga kohtus Hajnowka linnapea ja linnavalitsuse ning -volikogu esindajatega.

Jaaniõhtu tulise poola tantsuga

Festivaliaegne Suure-Jaani võõrustas veel teisigi külalisi. 22.-24. juunil olid siin sõpruslinna Hajnowka esindajad: 20 tantsijat folklooritantsurühmast „Przepiorka“, 12 tantsijat kaasaegse tantsurühmast „Iluzja“ ja linnavalitsuse ning -volikogu delegatsioon.

Poola noored tantsijad esinesid jaanipäeval Lubjassaares ja Suure-Jaanis. Ilmselt nõustuvad kõik kohalolnud, et poolakate tants oli särtsakas ja kaasakiskuv. Nende noorte nägudelt võis välja lugeda, et tants on rõõm, mitte raske töö. Kuigi allakirjutatu käis ka üht proovi vaatamas ja oskab aimata, kui palju töist tööd on nii professionaalse esinemise taga. Lisaks oli külalistel kaasas suur hulk kostüüme, mida tantsude vahel kiiresti-kiiresi vahetati. Et enne jaanipidu sadas vihma ja poolakatel olid libeda tallaga saapad, siis oli kahju vaadata, kuidas nii mõnigi tantsija kukkus. Sellest ei laastud end aga eriti häirida, ruttu püsti ja edasi - tagapool istujad ei pannud vist alati kukkumist tähele. Jäi vaid fantaseerida, kui võrd hoogne oleks külaliste tants siis olnud, kui oleksime neile suutnud kuiva lava pakkuda. Noored tantsijad ütlesid, et neid innustas meie publiku soe vastuvõtt.

Suure-Jaanile lisaks käidi ka Kurgjal ja Viljandis ning kuulati kolme muusikafestivali kontserti. Eriise elamuse jättis külalistele sookontsert, mille taolisel keegi neist viibimud polnud. Sellest, et ka Tallinna gospelkoori esinemine ei jätnud külalisi külmaks, annab tunnistust eelkõige, et nimetatud koor läheb aasta pärast Hajnowkasse esinema. Muljet avaldas ka poolakate informeeritus - gospelkoori ühes solistis tundsid nad ära Eesti euroaulja - ansambli Suntribe liikme Rebecca Kontuse. Tahtmatult kerkis küsimus: kas keegi meist tunneks ära Poolat esindanud ansambli liikme, kui teda mõnes kooris kohataks?

Kultuurivahetusele lisaks soovivad poolakad laiendada kontakte ka spordi valda ning kutsuda juba sel sügisel külla jalgpalli- või võrkpallivõistkond.

Leili Kuusk

„Przepiorka“
„Iluzja“>

Võimsa Kalinkaga lõppenud lõpunuumbriks on laval nii „Przepiorka“ kui „Iluzja“ tantsijad >>

FOTOD: Leili Kuusk

OMAVALITSUSINFO

Suure-Jaani Vallavolikogu 27.06.2006

Võeti vastu Päraküla külasse planeeritava Suure-Jaani Jäätmejaama detailplaneering. Planeeringuga saab tutvuda vallamajas, kõigil asjast huvitatutel on võimalik oma arvamus välja öelda planeeringu avalikul väljapanekul ja arutelul;

Päraküla külas algatati Eesti Hõovelliist OÜ detailplaneering, mille eesmärk on kolme kinnistu liitmine üheks kinnistuks ja uute tootmishoone rajamiseks ning olemasolevate laiendamiseks vajalike ehitustingimuste määramine; valla põhimääruses muudeti volikogu esimehe ja aseesimehe valimise korda; kinnitati valla noortevolikogu põhimäärus; sihtotstarbeks määrati maatulundusmaa järgmistele kasutusvaldusesse taotletavatele põllumajandusmaadele: nr 77 Navesti külas, nr 89 Vihi külas, nr 28 Lemmakõnnu külas ja metsamaale nr 232 Jälevere külas; määrati Olustvere alevikus Põllu tänavast algava Keskuse tänava pikenduse nimeks Keskuse tänav; otsustati garanteerida Vastemõisa lasteaia ehituse omafinantseering summas 9 201 155 krooni ja lasteaia hoone mittevõrandamine ning sihtotstarbeline kasutamine, otsustati võtta lasteaia ehituse finantseerimiseks laenu 5 500 000 krooni; otsustati müüa Olustvere alevikus Keskuse 1 korter 21 avalikul suulisel enampakkumisel alghinnaga 30 000 krooni ning tühistada osaliselt varasem otsus korterite kasutusvaldusesse andmise kohta; halduskoostöö seaduse muutmise tõttu otsustati an-

da volitus MTÜ-ga Keskeesti Jäätmehoolduskeskus sõlmitud halduslepingu muutmiseks; vallavanem Maie Käba lubati korraldada puhkusele 3. juulist kuni 21. juulini; kinnitati käesoleva aasta teehoiuinvesteeringute kava; loeti esimest korda valla kalmituste eeskirja ja sõidukulude hüvitamise korda.

Eelnõudega saab tutvuda valla kodulehel dokumendiregistris ja vallakantseleis. Juulikuus vallavolikogu puhkab, järgmine korraline istung toimub 23. augustil 2006.

Suure-Jaani Vallavalitsus 06.06.2006

Kehtestati Suure-Jaani linnas Tallinna tn 24 katlamajast müüdava soojuste piirhindade, elanikkonnale 1004,75 kr/MWh ning asutustele ja ettevõtetele 1100 kr/MWh, millele lisandub käibemaks. Soojuste piirhindade rakendatakse 06. septembrist 2006. a; Lauri Linamäele erastatakse ostueesõigusega Linamäe katastriüksus Kabila külas, Anne Feldmannile, Lea Taalimäele ja Elna Poolakule Tammisaare katastriüksus Kurnuvere külas ning Andres Vinnile Vidu lauda katastriüksus Metsküla külas; Evald Jegorovile kuuluvale Tiitsu saunale määrati teenindusmaa hoonestusõiguse seadmiseks; toetati Rauno Raidi osalemist jalgpalliturniiril Gothia Cup 2006, mis toimub 15.-24.07.2006. a Göteborgis Rootsis; Olustvere aleviku lasteaia ehitusluba väljastati Vastemõisa rahvamaja osaliseks rekonstrueerimiseks lasteaia jaoks; kirjalik nõusolek anti Suure-

Jaani linna Pärnu tn 6 territooriumil asuva kuuri lammutamiseks; Kildu külas asuva Männimäe majavaliduse uueks nimeks määrati Männimäe; toetati Viljandi Rattaklubi noori rattasportlasi Markus Paasi, Mihkel Ronimoisi ja Josten Vaidemi ja maksti neile toetust.

13.06.2006
Tunnistati edukaks hanke „Suure-Jaani vallateede remont“ aktsiaseltsi Acropolis ja osaühingu Sakala Teed pakkumised kindlaks määratud teedele; kehtestati koolieelse lasteasutuse juhataja ja munitspaalkooli direktori vaba ametikoha täitmiseks korraldatava avaliku konkursi läbiviimise kord; Riho Kalale väljastati projekterimistingimused Olustvere alevikus Järve tn 17 üksikelamu uusehituse ehitusprojekti koostamiseks; puudega isikule määrati hooldaja ja hooldajale hooldajatoetus; ratsaspordiklubi GKG-le anti luba ürituse Eesti Meistri-võistlused takistussõidus läbiviimiseks Olustvere alevikus 24. ja 25. juunil 2006. a; määrati Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli maaüksuste jagamisel tekkinud uute katastriüksuste nimed; määrati nimi ja maa maksustamishind erastamisele kuuluvale vabale metsamaale nr 232 Jälevere külas; Merle Liinsoole erastatakse ostueesõigusega Nurme tn 14 katastriüksus Suure-Jaani linnas; Olustvere aleviku lasteaia projekterimiseks korraldatakse riigihanke avatud pakumismenetlus. Riigihanke eest vastutavaks isikuks määrati majandus- ja ehitus-

osakonna ehitusnõunik Märt Perve. Riigihanke avatud pakumismenetlusega seotud toimingute läbiviimiseks moodustati komisjon koosseisus Maie Käba, Märt Perve, Raivo Mändmaa, Lembit Kruuse ja Veronika Ringo.

20.06.2006
Olustvere aleviku kaugküttepiirkonnas müüdava soojuste piirhindade kehtestati 935 kr/MWh, millele lisandub käibemaks. Piirhindade rakendatakse alates 20.09.2006. a; OÜ Kivipõllule erastatakse ostueesõigusega Ait-Kuivati katastriüksus Olustvere alevikus, Oru Noorkarjalauda katastriüksus Jaska külas ja Oru Suurfarmi katastriüksus Jaska külas; OÜ Eesti Hõovelliistule väljastati ehitusluba tootmishoone laiendamiseks; Kreete Orule anti kirjalik nõusolek Liivaku talu territooriumile abihoonete ehitamiseks, Jaanika Raudele Männi talu territooriumile suvemaja ehitamiseks ja Silver Silmale Põhjaka külas Kebja talu territooriumile kuuri ehitamiseks; projekterimistingimused väljastati Eha Jaanistele Suure-Jaani linnas Lembitu pst 45 üksikelamu laiendamise ehitusprojekti koostamiseks, Age Einulole Suure-Jaani linnas Lembitu pst 20 üksikelamu kõrvalhoone laiendamise ehitusprojekti koostamiseks, OÜ Kookla Seemnekeskusele Rebaseaugu maaüksusel laohoone ja Seemnekeskuse maaüksusel viljahoidlate ehitusprojekti koostamiseks ning Priit Helvele Metsküla külas Miku talu elamu ja abihoonete katusekatete vahetamiseks ja kanalisatsioonisüsteemi rajamiseks ehitusprojekti koos-

tamiseks; määrati Suure-Jaani vallaeelarvesse riigieelarvest laekunud vahenditest toimetulekutoetust üksi elavatele isikutele ja perekonnale, kelle kuu netosissetulek on alla kehtestatud toimetulekupiiri; maksti kodutarbijatele kaugkütte hinnatõusu hüvitist; toetati Viljandi Spordikooli vibusportlaste Andres Ossi, Kristo Kraaneri, Urmet Udu, Jaak Luhti, Alo Nurmsalu ja Laura Nurmsalu osalemist Viljandi Spordikooli suvelaagris ning tasuti nende majutus- ja toitlustamise kulud; puudega isikule määrati hooldaja ja hooldajale hooldajatoetus.

27.06.2006
Helve Kirulile erastati ostueesõigusega Jäti katastriüksus Ilbaku külas ja Jaanus Rohtsalule erastatakse Saare katastriüksus Võivaku külas; puudega isikule määrati hooldaja ja hooldajale hooldajatoetus; toetati Grete Jänese, Mihkel Suurpere, Helen Aleksiuise ja Jaano Jänese osalemist tant-sulaagris; moodustati 5-liikmeline komisjon Vastemõisa lasteaia juhataja vaba ametikoha täitmiseks korraldatava avaliku konkursi läbiviimiseks. Komisjoni kuuluvad Maie Käba, Veronika Ringo, Jaan Hansen, Kaja Land ja Saima Kink; Valve Sengbuschile anti seoses 60. sünnipäevaga tänukiri koos mälestusesemega pikaajalise kohusetundliku töö ja märkimisväärsete tulemuste eest kohaliku piirkonna haridus- ja kultuurielu edendamisel; Suure-Jaani valla eelarvest makstakse tegevustoetust seltsingule Tääksi krossi tegevuskulude katteks.

Teeme teeäred sügiseks korda

Valla territooriumil ringi liikudes hakkab silma, et paljud teeäred on võssa kasvanud. Kohati on teehooldustööde tegemine seetõttu täiesti võimatu!

Vallavalitsus korraldab teehoidu kohalikel teedel, mis külgnevad erinevate kinnistutega. Maaomaniku kohustus on hoida korras teega külgneva kaitsevööndi maaala ning kõrvaldada nähtavast piirav istandik, puu, põõsas või muu liiklusele ohtlik rajatis.

Juba nüüd on aeg alustada

teeäärte korrastamisega, sest peagi saabub jälle talv ning tuisanud teede aeg!

Palume kõigil maaomanikel kaasa aidata teeäärte korrastamisele, et parandada nähtavust teel ja luua võimalused teehooldustööde paremaks korraldamiseks. Kellel selleks endal tõesti jaksu ei ole võib abi saamiseks pöörduda vallavalitsusse.

Kui igaüks midagi enda ja seega ka valla heaks teeks, aitaks see kaasa ka valla väljanägemisele ja mainele. Esmane pilk on see, mis mulje kujundab!

Tii Umal
Keskkonnanõunik

Suure-Jaani Vallavalitsus kuulutab välja konkursi Vastemõisa lasteaia JUHATAJA ametikoha täitmiseks.

Nõuded: vastavus lasteasutuse juhataja kvalifikatsiooninõuetele (haridusministri 26.08.2002. a määrus nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“) eelnev juhtimiskogemus, hea suhtlemisoskus, meeskonnatöö oskus.

Kandideerimiseks esitada kirjalik avaldus, CV ja ametikohale esitatud nõuetele vastavust tõendavate dokumentide koopiad hiljemalt 01. augustiks 2006. a Suure-Jaani Vallavalitsusele aadressil Lembitu pst 42, 71502 Suure-Jaani.

Konkursi võitjaga sõlmitakse tööleping tähtajaga kuni viis aastat.

Lisainfo telefonil 502 8544, e-post maie@suure-jaani.ee

Rinno Johanson

Suure-Jaani Vallavolikogu liige, alalise revisjonikomisjoni esimees

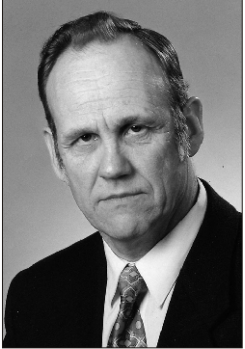

FOTO: Erakogust

Sündisin 8. märtsil 1948. aastal Tuhalaanes.

Õppisin Tuhalaane 8.-klassilises Koolis ja Nuia Keskkoolis.

Eesti Põllumajanduse Akadeemias omandasin agronoomi ja Tartu Riiklikus Ülikoolis ajakirjaniku kutse.

Olen töötanud osakonnajuhatajana ja 15 aastat kolhoosiesimehena. 8 aastat olin vallavanem.

Olen abielus, mul on kolm täiskasvanud poega.

Huvialadeks on rahvatants ja sport. Olen Noorkotkaste Sakala Maleva pealik.

Olite endise Vastemõisa valla volikogu liige. Mitme volikogu koosseisu töös olete siiani osalenud? Milliste ala-

tiste komisjonide koosseisu kuulunud?

Volikogudesse olen valitud alates 1993. aastast. Olnud viimases Vastemõisa vallavolikogus, revisjonikomisjoni liige.

Teil on ka omavalitsustöö kogemus? Kui pikk?

Olin aastatel 1993-2001 Vastemõisa vallavanem.

Eelmistel valimistel (aastal 2002) toetas Teid 74 inimest, korraldada 55. Hääli kaotasid mõlema teie valimisringkonna nimekirja liidrid. Jäite tulemusega rahule?

Jäin rahule.

Kuulute Eestimaa Rahvaliitu? Mis ajast?

Erakonna ühe osa - EME asutamisest peale, s.o aastast

1980 ja ERL-i moodustamisest 1985. aastal.

Mis on volikogu töö kõrval Teie igapäevatöö?

Talutöö.

Millised on Teie piirkonna huvid?

Võrdne areng kogu vallaga.

Volikogu on töötanud üle poole aasta, kas olete tema tööga rahul?

Suhteliselt küll.

Milliste probleemide lahendamiseks Teie endale kõige rohkem huvi pakub? Mis teeb muret, mis rõõmu?

Huvi pakub töö noortega.

Mure: maal ei ole enam inimesi.

Rõõm: üha rohkem haritakse põldu - ja hästi.

Milline valdkond vajab val-

las kõige rohkem muutuseid ja milliseid?

Infrastruktuuri arendamine.

Kuidas olete rahul alalise komisjoni tööga?

Komisjonil ei ole siiani peale aastaaruannete läbivaatamise eriti muid tegemisi olnud.

Millisena näete valda nelja aasta pärast? Mis on muutunud? Mis samaks jäänud?

Nelja aastaga on kõik paika loksunud. Äärealad on veelgi tühjemaks jäänud ja ega Suure-Jaani linngi pole eriti arenenud.

Soovite midagi lisada?

Üllatavalt on sujunud suure valla kokkusulamine.

Heli Kralle

Suure-Jaani Vallavalitsuse liige, maanõunik

FOTO: Jaanus Siim

Vaste mõisa valas lapsehoolduspuhkusel oleva maakorraldaja Katrin Kassi asendaja.

1996. aasta alguses tulid Suure-Jaani Vallavalitsusesse peamaakorraldajaks. Tol ajal töötas Suure-Jaani vallas kaks maakorraldajat - mina ja Raivo Zirnask. Maade tagastamine oli veel algusjärgus ja ostueesõigusega erastamistki alles alustati.

Vallavalitsuse liige olen olnud kahel viimasel valimisperiodil ja nüüd siis uues suurvallas.

Vallavolikogusse ei ole ma kunagi kandideerinud. Kuna elasin Vastemõisa vallas, polnud võimalik kandideerida Suure-Jaani Vallavolikogusse ja Vastemõisa Vallavolikogusse kandideerimine oleks kaasa toonud lisakohustusi.

Ma ei ole end ühegi parteiga sidunud, sest olen pidanud tähtsaks pigem oma ametitööd hästi teha ja siiani ei ole parteitu staatust takistuseks olnud. Mulle on meeldinud teha oma tööd, jäädes poliitikast kõrvale.

Kartus, et uus vallavalitsus on poliitiline ja otsuseid tehakse lähtuvalt poliitilistest ambitsioonidest, ei ole õnneks täitunud. Nüüdne vallavalitsus koosneb ikkagi oma eriala spetsialistidest ja otsused langetatakse lähtuvalt

“tervest mõistusest”.

Käesoleva aasta algul võtsin üle Suure-Jaani linna ja Vastemõisa valla maakorraldaja töö ning veidi hiljem Olustvere valla töö.

Kõige paremini olen kursis endise Suure-Jaani valla maa-asjadega ja päris hästi tean ka endise Vastemõisa valla maaküsimusi, kuna olen seal lühikest aega töötanud ning elan ise Vastemõisa külas.

Veidi võõramad on minu jaoks praegu Olustvere valla ja Suure-Jaani linna maaküsimused, kuid lahendada tuleb needki, ainult aega kulub rohkem.

Lihtsamad probleemid saab telefoni või e-posti teel lahendada, kuid suurema mure puhul soovitan küll telefonitsi aeg kokku leppida ja kohale tulla, siis jõuame sobiva tulemuseni kiiremini.

Rõõmu ja rahuldust on pakunud niisuguste vaidluste lahendamine, kus mõlemad osapooled on lõpptulemusega rahule jäänud ja keegi ei tunne, et nende õigusi on rikutud. Eriti keeruline on olnud kokkulepete sõlmimine tagastamise ja ostueesõigusega erastamise taotlejate vahel. Paljudel juhtudel inimesed ei tea oma võimalusi ja õigusi, sest olulisim seadus, mis seda reguleerib - maareformi seadus - kehtib alates

01.11.1991 ja seda on tänaseks rohkem kui kolmekümnel korral muudetud.

Õigusvastasel võõrandatud maa tagastamine on lõpusirgel. Tagastamata on talud, mille subjektid on tänaseks surnud ja mille pärijad ei ole asja vastu huvi tundnud. Viimane aeg on meelde tuletada, et maareformi seaduse paragrahv 19² lõige 3 (jõustus 27.11.2005) sätestab, et nõudeõigust pärima õigustatud isik või nõudeõiguse pärinud isik peab üheksa kuu jooksul pärandi avanemisest arvates esitama õigusvastasel võõrandatud maa asukohajärgsele kohalikule omavalitsusele pärimisõiguse tunnistuse nõudeõiguse pärimise kohta. Kui nimetatud tähtaja jooksul pärimisõiguse tunnistust ei esitata, tagastamise menetlus lõpetatakse ning kompenseerimise menetlust ei alustata. See tähendab, et enne 27.11.2005 surnute pärijad, kes pärivad nõudeõigust maale, peaksid esitama pärimisõiguse tunnistuse enne 27.08.2006 ja pärandite osas, mis on avanenud pärast 27.01.2005, on pärijatel aega pärimisõiguse tunnistust esitada üheksa kuud alates pärandi avanemisest.

Aasta algusest on aktiivselt vormistatud ostueesõigusega maa erastamisi, sest paljud tegid tehinguid vallasvaraga

jaanuaris ja veebruaris ning uued hooneomanikud alustasid ka kohe maa vormistamist.

Suure-Jaani linnas Ringpuisteele on neli vaba krunt - Ringpuistee 18; 14A; 6A ja 9 elamu ehitamiseks, mida praegu müüb Maa-amet. Kahjuks olid alghinnad nii kõrged, et pakkumisi nendele kruntidele ei laeku nudki. Võimalik, et neid pakutakse uuesti madalama hinnaga, nii et soovijad võiksid reklaami jälgida.

Samuti on võimalik ehituskruunti või hoonestusõiguse seadmist taotleda Olustvere alevikku. Kui soovitakse kodu rajada hajaasustusse või valla keskusest kaugemale, tuleb ikka kõigepealt maaomanik üles otsida ja temaga kokku leppida maa ostmises või hoonestusõiguse seadmisel.

Tänapäeval tehakse palju tehinguid kinnisvaraga, jagatakse kinnistuid ja sõlmitakse mitmesuguseid lepinguid. Kui müüjal ja ostjal pole täpset ettekujutust toimingutest, mis sellega kaasnevad, võiks alati enne nõu küsida. Koikides maa-asjadega seotud küsimustes tuleks pöörduda Suure-Jaani vallas minu poole, et leida koostöös kõigile osapooltele sobivaim lahendus.

Olen sündinud Viljandis 1. märtsil 1964. aastal.

Käisin Kildu 8-kl Koolis ja seejärel Nõo Keskkoolis, mille lõpetasin 1982. aastal.

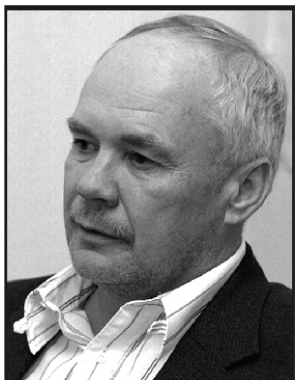
1987. aastal lõpetasin Eesti Põllumajanduse Akadeemia (praegune EPÜ) maakorralduse eriala.

Olen abielus, peres on kolm last - kaks poega ja tütar, vanim neist täiskasvanueas.

Pärast kõrgkooli lõpetamist töötasin lühikest aega endises Kalju kolhoosis maakorraldajana, minu peamiseks ülesandeks oli väikeste individuaalmaakasutuste arvestus.

1993.-1995. olin endises

In memoriam

Heiki Saar

26.05.1952-
17.06.2006

Heiki Saar sündis 26. mail 1952. aastal Viljandis. 1970. aastal lõpetas C. R. Jakobsoni nimelise Gümnaasiumi ning 1979. aastal Eesti Põllumajandusakadeemia, misjärel töötas J. Gagarini nimelises Näidissovhoostehnikumis ökonomisti ja varustusosakonna juhatajana, hiljem kolhoosis Võit esimehena.

Kui sai võimalikuks, hakkas tegelema ettevõtlusega mit-

mel majandusalal: kinnisvara arendamine, transport, automüük, puidutöötlemine, teehitus.

Heiki Saar oli Eesti Reformierakonna liige, Suure-Jaani Vallavolikogu liige ja AS Suure-Jaani Ravikeskus nõukogu liige. Kuulus Viljandi Lions-klubisse.

Meie hulgast lahkus omavalitsuspoliitik ja ettevõtja. Sõbrad ja tuttavad jäävad teda mäletama kui tublit töömeest ja mõnusat seltskonnakaaslast.

SAAME TUTTAVAKS

FOTO: Jaanus Siim

Liia Viigand

Paala Rahvamaja juhataja

Sündisin 1957. aastal. Pärit olen Navesti külast.

Käisin Paala 8-kl. Koolis. Peale Pedagoogikakooli lõpetamist töötasin Suure-Jaani lasteaias. Töö kõrvalt tegelesin mitmetes organisatsioonides. Palju sai teatris käidud ja laulsin segakooris "Ilmatar".

Siis abiellusin. Sündisid kaks last. Nüüd, kus nad on lõpuklassides, otsustasin midagi muuta ja olin nõus vastu võtma rahvamaja juhataja kohta - selles samas majas, kus alustasin kooliteed. Töö on küll võoras, kuid loodan, et ümbruskonna inimeste toetusega saab korda saata nii mõndagi.

IX Suure-Jaani Muusikafestival

Heliloojate Kappidele pühendatud muusikafestival on selleks korra ajaloos saanud. Kontserte jagus kirikutesse, jahimajja, muuseumi, laululavale ja rappagi. Irvhambad ütlevadki, et festival läks juba neljandat korda rappa. Seda teeb aga festival otseselt: üks huvipakkuvamaid kontserte toimub jaanilaupäeva eel kell kolm öösel - kui päike tõuseb - Hüpasaares rabasaarel. Kahel aastal neljast on rabakontserdi ajal vihma sadanud, aga oh imet - kaunist päikesetõusu on alati vaadata saanud! Üks väike ime vapratele ilmatrotsijatele - või korraldajate salanipp?

Selle aasta märksõnaks oli küll Mozart, aga eripalgelist muusikat jagus pea igale maitsele: Eesti Piirivalveorkester mängis Kappide loomingu, Eesti Filharmoonia Kammerkoor kandis ette Mart Saare laule, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia õppejõud tutvustasid rahvamuusikat, ansambel

Led-R interpreteeris Led Zeppelini, Margarita Voites esitas läbi aegade kirjutatud „Ave Maria”sid, Tobiase keelpillikvartett mängis kuulajatele ette jahimuusikat, Ester Mägil oli autorikontsert ja Tallinna Gospelkoor võlus publikut energiast täidetud röömsa muusikaga. Lõunatundide ajal meenutati talvel meie hulgast lahkunud Johannes Jürissoni, kuulati vaadati Margarita Voites meenusi, Andres Mustonen tutvustas viulimuusikat ja Igor Garšnek süntesaatorit. Sügavalt liigutas kuulajaid festivali kunstilise juhi Andres Uibo „Apocalypsis Symphoni”.

Külakosti töid sel aastal festivalile Ivanovost pärit vanavene muusika ansambel Svetilen ja jaanipeol temperamentselt esinenud Suure-Jaani valla sõpruslinna Hajnowka tantsuansamblid „Przepiorka” ja „Iluzja”.

Kohtumiseni 10. festivalil!

Leili Kuusk

FOTO: Jaanus Siim

Muusikafestivali avapäeval on Suure-Jaanis marsimis „vööras” puhkpilliorkester - Eesti Piirivalveorkester. Suure-Jaani puhkpilli noored on pea kõik vaatamas-kuulamas

FOTO: Jaanus Siim

FOTO: Leili Kuusk

Avakontserdil on kohal ka Mozart ise - Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia operistuudio üliõpilaste kehastuses

FOTO: Jaanus Siim

Üliõpilased pakuvad Kapi muuseumis avakontserdil publikule tõelise etenduse, „eriefektidega” - korra sisenetakse isegi akna kaudu; kitsaste olude tõttu partneri asemel publiku seast valitud inimesele lauldes tekitatakse viimases enneolematult kentsakas tunne

FOTO: Leili Kuusk

^ Õigeusu kirik pakkus seekord „peavarju” kahele kontserdile - Eesti Filharmoonia Kammerkoorile ...

<v> ... ja vene vaimuliku muusika ansambli Svetilen

FOTO: Jaanus Siim

Tallinna Gospelkoor ja solist Rebecca Kontus

FOTO: Leili Kuusk

FOTO: Leili Kuusk

Suurima publikumenuga kontsert - seekord Päikesetõusukontsert Mozartiga

FOTO: Leili Kuusk

Vaatamata vihmadele päevale tõusis hommikul soos päike. Nii on see olnud juba neli aastat

FOTO: Jaanus Siim

FOTO: Jaanus Siim

^ Lõunatund Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia pärimusmuusikute Cätlin Jaago, Anu Tauli ja Elo Kaldaga
< Led-R löi laval rauast, pisaratest ja armastusest Led Zeppelini loomingu interpretatsioone
> Festivali „ihufotograaf” Jaanus Siim - kes juba kaheksa aastat festivali pildile püüdnud - järjekordset hetke püüdmäs. Nii saab loodetavasti alguse näitus „Suure-Jaani Muusikafestival 2006”

FOTO: Leili Kuusk

Lõpuaktus Suure-Jaani Gümnaasiumis

GÜMNAASIUMI LÕPETASID

Suure-Jaani Gümnaasium

Ott Aavasalu
Toomas Aavasalu
Katre Bernhardt
Margus Elizarov
Rando Haugas
Inga Henk
Rasmus Hindriks
Romek Ilves
Tanel Kangro
Ketely Keerup -
hõbemedal
Kristel Koitla -
kuldmedal
Siim Kruuse
Taavi Kõvatomas
Kristel Lenk -
hõbemedal

Kaili Lindla
Liis Linn
Sirle Linnu
Helger Loode
Martin Mutso
Urmo Oper
Triin Pähklemäe
Piret Ratassepp
Raili Raud
Merit Roosioks
Jaanika Sepp
Liis Siil
Lennart Sovä
Janika Takk
Marek Tints
Eve Toomsalu -
hõbemedal

Alvar Udu
Allar Vendla
Ive Välimets

C. R. Jakobsoni
nimeline Gümnaasium
Edgar Dubbelmann

Maili Kapp
Amelia Käo
Marko Laan
Maarja Laanoja
Marili Lenk
Allar Pähn
Siim Raud
Daniel Savka

Pille Saar
Aili Saetalu
Jaana effer
Merit Varblane

Võhma Gümnaasium

Hans Roos
Marko Sermann

Aktus Suure-Jaani Gümnaasiumis

FOTO: Erakogust

Katrin Suurpere
Signe Unt

Paalalinna Gümnaasium

Rita Braks
Karli Kullasepp
Taavi Umal

Pärnu Sütevaka Humanitaar-gümnaasium

Liina Rätsep

Põltsamaa Ühisgümnaasium

Kristiina Kolk

Viljandi Maagümnaasium

Annika Kaupmees
Tuuli Rajamäe

PÕHIKOOLI LÕPETASID

Kildu Põhikool

Aivar Danõliv
Egle Eichfeldt
Kaido Gaillit
Rauno Jaeski
Mihkel Järvesoo
Mairis Kabanen
Martin Kalda
Silver Kaljumets
Liis Kobin
Tuuli Kohv
Aleksander Krõlov
Rauno Mankin
Rivo Tepper
Janno Uljas
Raigo Valk

Olustvere Põhikool
Anna Ansmitt
Mari Juk
Gert Kulla - kiitusega
Juhan Käspre
Kristjan Käär
Martin Kõstner
Elari Lebedev
Kerly Papp
Egle Pesti - kiitusega
Liina Ruul
Tarmo Saaremäe
Anu Saarva - kiitusega
Alan Uustal
Meelis Virkus

Suure-Jaani Gümnaasium

Andreas Adamson
Kristjan Alles
Silver Aule
Britt Elbing
Kaisa Fuchs
Triin Henn

Rauno Klettenberg
Kaspar Koks
Evelin Kralle
Kristjan Kuldvere
Taavi Käba
Anni Laan
Leo Laane
Mari Lovjägin
Einar Mahl
Marilis Miil
Daile Miil
Mari-Liis Müür
Kati Paal
Märt Pentson
Triinu Pihlak
Alar Piir
Timo Piirsoo
Madis Pindsoo
Lauri Rannala
Marili Rosenberg
Merilin Ruusalu
Sven Rätsep
Yürjo Salla
Annika Sauga
Tanel Sepp
Kerri Soolo
Tomi Soolo
Marta Särk
Kadri Täkk
Taavi Tikker
Mari-Liis Toobal
Ats Toomsalu
Anu Topasia
Veljo Topasia
Danel Udu
Rait Valdstein
Mari Vasli
Einar Vendelin
Erika Vendelin
Rainis Veskis
Maanus Vinni
Juta Virk
Tanel Voormansik

Sürgavere Põhikool

Laura Aidak
Erle Janke

Kätlin Kask
Toomas Kukk
Siim Kütt
Teele Mikk
Tamura Mikk
Merit Mäevälja
Meelis Mälgand
Victoria Orav
Andres Oss
Garri Raba
Martin Siniroht
Greete Veeret

Tääksi Põhikool

Helen-Sigrd Brauer
Ervin Dreiling
Ragnar Hein
Raido Hein
Liis Jaska
Veronika Järvoja
Kalmer Kalvik
Maire Kapp
Rain Laan
Andres Olbri
Kert Ong
Kristel Orgmäe
Sandra Rennit
Mihkel Sonk

Paalalinna Gümnaasium

Leen Käsper
Pirgit Roosimägi

Valuoja Põhikool

Juta Akimova
Jaan Märdimäe

Võhma Gümnaasium

Kadri Koort
Marko Soo

Lahmuse Kool

Maire Alliksaar
Egle Arla
Taavi Jents
Gristel Markus
Timo Väher

Olustvere Põhikoolilõpuaktus

FOTO: Jaanus Siim

FOTOMONTAAZ: Eye Rink

Õerutajad ja juhendaja Vaiki Reine

Eesti mees on tantsulõvi

11. juunil tehti Eestis rahvatantsu ajalugu. Rakverre sõitis kokku ligi 2000 meest üle vabariigi, et osaleda esimesel Eesti meeste tantsupeol. Oli seal väiksemaid mehi, kel alles esimene kooliaasta seljataga ja suuri poisse, kel habe rinnuni ning elukoolgi ammu läbi. Teiste hulgas ka üheksa Tääksi segarühma "Õerutajad" meest.

Lauapäev kulus talvel õpitud tantsude kokkuharjutamiseks, et suurel staadionil kõik lodusalt sujuks. Kuna päike armu ei andnud, löödi sel päeval ilmselt kõik Rakvere õlle- müügirekordid.

Pühapäeva keskpäevane peaproov läks juba täistribüünidele. Kella neljaks kogunesid tantsijad Rakvere vallimäele, et pidu avatuks loitsida. Rakvere linnaepa pani oma kõnes

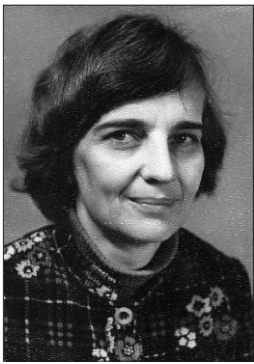
meestele südamele, et nad on ohustatud liik ja soovitas koju jõudes kohe lapsete ette võtta, mida ka ise teha lubas. Pärast tuhandetest suudest kõlanud loitsu liikus mees- tevägi allastaadionile.

Sellist rahvahulka nagu sel päeval, polnud Rakvere staadioni uus tribüün ilmselt veel näinud. Täis olid kõik istekohad, trepid, vahekäigud. Naised olid tulnud raha eest oma tantsivaid mehi vaatama. Ligi kaks tundi kestnud etendusel võis lisaks mees tantsule näha kahtsadat Virumaa naistantsijat, tantsutüdrukuid, Laurat ja Inest. Tempot aitasid hoida Kukerpillid. Kui mehed lõpuks Metsatõlli ja Chalise'i saatel minema hakkasid, ei tahtnud aplaus lõppeda.

Täht on süttinud. Kas ta ka särama jääb, näitab aeg.

Õerutaja Kalev

Väljateenitud puhkusele

Aastad ei ole õpetaja Ene Männikut küll muutnud - ikka sama nooruslik ja naerulohukestega kui koolitüdrukuna

Kooliaasta lõpeb jaanipäeva paiku, uus algab 1. septembril. Vahepeale jääb suvi, mis pühib peast kõik kooliga seonduva. Alles augusti lõpu poole hakkab unenägudesse imbuma koolitemaatika. Kuidas keegi, aga mina näen alati unes, et lähen klassi ja ei tea, mis on tunni teema. Vähe sellest, ma ei tea isegi, mis klass see on - ja tihti peale olen unustanud seeliku selga panna. Sellised õudusunenäod.

Õpetaja amet on juba kord niisugune, et paneb muretsema. Õpetajale on ühiskond esitanud kõrged nõudmised, ka vanemate ootused on suured. Laps saadetakse kooli, et seal tehtaks ta targaks, töö kaks, taibukaks, sest ilma nende omadusteta ei tulda ju tänapäeval toime.

Olen alati imetlenud algklasside õpetajaid, kes on nii energilised, loovad ja mitmekülgsed. Nende käe all saab lapsest õpilane. Ja neid mee-

nutatakse alati hea sõnaga.

1. septembril 1963. aastal tuli Suure-Jaani Keskkooli algklasside õpetajaks nooruke Ene Männik. Vaevalt ta sel ajal aimas, et see jääb tema ainukeseks töökohaks.

"Siin oli hea kollektiiv, toredad lapsed ja ilus väike koht elamiseks," arvab Ene ise.

43 aasta jooksul on Ene töötanud 7 direktori all ja olnud ESIMESEKS ÕPETAJAKS 9-le klassile. On ka nii olnud, et Ene on õpetanud nii ema kui ka last (muidugi sobiva intervalliga).

Enele meeldis õpetada emakeelt ja juhendada laste näiteringi. Enamasti koostas ta ise kavad või kohendas naljandid päevakohaseks. Kunagi, vene ajal, sai esinenud isegi haridusminister Elsa Gretskinale. Mõned aastad tagasi, kui Tiiu Sepp kutsus, käis Ene ka Paala rahvamajas laste näiteringi juhendamaks.

Ene õpilased on saanud

häid kohti mitmesugustel võistlustel ja konkurssidel. Tähtis on lapsi motiveerida - seda Ene oskab.

Varem märgati õpetaja tööd justkui rohkem, just riigi poolt. Enel on kapitais au- ja tänukirju noorsoo kasvatajate eest. Kõige uhkem on 1978. aastal saadud aukiri ja esikoht vabariiklikul ainekabineetide ülevaatusel.

Kahel viimasel aastal Enel enam päris oma klassi ei olnudki. Ta õpetas matemaatikat ja ajalugu. Matemaatika hakkas meeldima. Varem arvab Ene, et ta on rohkem humanitaarala inimene. Aga inimene õpib, kuni elab. Õppimise vastu ei ole Enel kunagi midagi olnud. Kursustel ja koolitustel käimine oli tore daks vahelduseks.

Ene poegadel Margol ja Veikol läheb hästi. Margo elab koos naisega Islandil. Eelmisel suvel käis Ene tal külas.

Veiko töötab juhtiva spetsialistina firmas Sunorek.

Ene õpilastest on 6 õppinud algklasside õpetajaks.

Möödunud õppeaastal valiti Ene aasta õpetajaks Viljandi maakonnas.

Uuest õppeaastast jääb Ene pensionile. Mida nüüd selle vaba ajaga ette võtta? Ene usub, et ta hakkab rohkem lugema. Suhelda on talle alati meeldinud. Eks siis tuleb vana sõbrad üles otsida. Ene on ka arvutihuviline ja kirjutab vahel mõne heatahtliku kommentaari ajalehe või ajakirja sabasse. Ene ise arvab, et ta on oma vanuse kohta küllalt aktiivne. Teda huvitab poliitika. Suvel sõidab rattaga, talvel peaks hakkama kepikõndi(!) tegema. Igav kindlasti ei hakka.

"Elu on elamiseks, mitte irisemiseks," võtab Ene kõik lühidalt kokku.

Helle Saluveer

Parimas „töömeheas“ koos toonaste õpilastega

FOTOD: Erakogust

Perepäev Vastemõisas

MTÜ Arengu Helin korraldas 11. juunil Vastemõisa mänguväljakul lustaka ja sportliku perepäeva.

Hommikul kella 11 paiku oli mänguväljak täis laste rõõmsat signat-saginat. Peale Lembit Kruuse ja Tiiu Umala tervitusi esines laululaps Braien Vahemaa. Seejärel tuli külla „Tibu“, kes kutsus kõiki võimlema ja mängima. Mudilastele toimusid ringmängud ja täpsusvisked, suurematele rahvastepall, kõievedu, jalgratta- ja auto vigursõit. Parimatele olid diplomid ja auhinnad sponsoritelt. Võimalus oli ka keha kinnitada.

Kokkuvõtteks võib öelda, et oli üks vahva päev.

Täna neid, kes aitasid meil ilusat üritust läbi viia - Heino Poska, Erika Tetsman, Lembit Kruuse, Vastemõisa Rahvamaja, Suure-Jaani Vallavalitsus, OÜ Ants Viljandi. Aitäh kõigile osavõtjatele ja kohtumiseni järgmistel üritustel!

Ülle Mikk
MTÜ Arengu Helin
juhatuse esimees

Teatrit täis aasta Sürgavere lasteaias

Laps ja teater oli sel õppeaastal lasteaed Vembu tegevuskava läbiv teema. Mõtte selleks saime üle Eestilisest teatriaastast 2006. On ju näitlemine lasteaia igapäevane tegevus. Mida tegime? Terve aasta üritused olid meil pakitud kohvrise - teatrikohvrise. Ja kui kohver kriuksudes avanes, tuli sellest välja palju põnevat:

* etendus „Mihklipäeva laad“, kus jagati etenduses osalejatele märke (ostjad ja müüjad). Kohal oli turvamees ning kui raha otsa sai, aitas hädast välja pangateller. Ühelt õigelt laadalt ei puudunud õnneloos ja tattoo tegija. Laadalisel olid ka 1. klassi õpilased koos klassijuhataja Imbiga.

* etendus „Suur lomp“ sügisel memme-taadi peoks. Vaatajatele valmistasime kavad ja pärast etendust mängisid lapsed koos vanavanematega, meisterdasid näpunukke ning külastasid puhvetit.

* etendus „Kolm karu“ kingi-

tuseks töötajatelt lastele lasteaia sünnipäeval. Päeva edenedes tuli magustoiduks kohvri seest kringel uhke tuld purskava küünlaga ja õhtupoolikul toimus üleval saalis väike pidu koos laulude, mängude ja pisikeste üllatustega.

* etendus „Suur lomp“ kevadel teatritefestivalil Viljandis, kuhu Viljandi Nukuteater meid esinema kutsus.

Isadepäeval ehitasime rümaruumi isside abiga väikese lava, kus lapsed said esineda. Sealt sai vaadata-kuulata nukuetendusi lasteaia lastelt ja 4. klassilt, muinasjutulisi etendusi, laulis „Nexus“ ja erinevad kuulsad-kummalised ansamblid lähemalt ning kaugemalt; klassikalist muusikat esitas Mozarti 250. juubeli puhul suur sümfoonia-orkester. Loomulikult oli avatud vaba lava, kus igauks soovi korral üles astuda sai. Toredad olid laste omaalgatuslikud etendused. Laval või voldikukse taga toimusid proovid ja pärast olid kõik suured ja väikesed etendusele palutud. Kevade poole läksid etendused aina vahvammaks ja toodi välja leidlikke

pisidetaile. Näiteks, kuidas hunt korstna kaudu majja saab - ronib nari trepist üles, talle lükatakse maja sein pisut ette ja kui ta nüüd alla laskub, sattubki otse küdevasse kaminasse ja jookseb kisaga minema. Kui õhtul tulid vanemad lastele järele, siis olid ka nemad väikseid etteasteid vaatama palutud. Tore, et vanemad selleks aega leidsid ja laste tegemistest osa said.

Jaanuari viimasel päeval käisime ekskursioonil „Ugala“ teatris, kus näidati lavataguseid ruume (koridore ja treppe on seal nii palju, et ei valmistaks suuremat raskust ära eksida), kahte väikest saali ja kostüümiladusid. Lapsed said proovida kübaraid, kiivreid ja loomade peakatteid. Keldrisaalis prooviti ka laval esineda, kuid tuli välja, et ilma lavastajata ei tahagi asjad nii hästi sujuda.

Märtsis toimus Päev täis teatrit. Hommikul valmistasid lapsed endale teatri tegevuseks nukke. 1. klassi õpilased esitasid üleval saalis lühinäidendi „Juki arvutab“. Pärast mängis lasteaia personal uute käpiknukkudega majas toimunud juhtumisi ja lastel

olin võimalus mängida kellega-millega soovib. Pärastlõunal üles seatud laval oli valgustus, et lapsed saaksid teha varjuteatrit. Poole viieks õhtupoolikul olid lapsed kutsutud üles saali. 8 lapsevanemat esitasid näidendi „Naeris“. See oli elamus nii suurtele kui väikestele. Andsime kõigile tänutäheks lilleid ja tänukirja ning soovime selle ürituse muuta meie malle traditsiooniks.

Aprillis korraldasime Trikipäeva. Nägime toredaid mustkunstnikke ja trikitajaid ning kõigil oli võimalus näh-

tut ise proovida.

See oli tõesti vahva ja põnev teatrit täis aasta kõigile, nii väikestele kui suurtele. Teatriga oleme ju igapäevaselt seotud, sest mis see elugi muud on kui üks suur teater, kus meil igapäev oma roll mängida, kuid samas oleme kõik ainulaadsed ja kordumatu nagu etenduses on iga tegelane.

Mõnusaid osatäitmisi meile kõigile igasse päeva, nii pidukui argipäeva!

Malle Kukk
Lasteaia juhataja

Hetk etendusest „Naeris“

FOTO: Erakogust

Vägivald lähisuhetes

See on vägivald, mis leiab aset mehe ja naise vahel, kaitsvate koduseinte vahel. Lähisuhtevägivald on ühiskonnas varjatud ja saladuses hoitud probleem, millest rääkimine oli Eestis alles hiljaaegu tabu. Veel paarkümmend aastat tagasi suhtuti sellesse kui peretülisse, millesse kõrvalseisjad ei peaks sekkuma.

Viimastel aastatel on suhtumine lähisuhtevägivalda kardinaalselt muutunud. Paljudes riikides läbiviidud uuringud on tõestanud, et lähisuhtevägivald on äärmiselt ohtlike tagajärgedega kuriteo liik. Eestis saab aastast vägivalda tõttu vigastada ligikaudu 40 000 naist, 6-7 tuhat ohvrit saab raskeid ja eluohtlike vigastusi.

Mis on vägivald?

See on käitumine, mille abil saavutatakse teises inimeses hirmu tekitades võim tema elu üle. See tähendab ka teise inimese käitumise, mõtete ja tunnete kontrollimist.

Vägivallatseja rakendab oma ohvri suhtes erinevaid meetodeid alates psühholoogilisest survest ja jõhkra sõimust kuni majanduslike piirangute seadmi-

se ja sotsiaalse isolatsiooni.

Eristatakse kolme peamist vägivaldaliiki: vaimne, füüsiline ja seksuaalne vägivald.

Vaimne vägivald

Manipuleerimine ja kontrollimine tähendab teise inimese mõtete, tunnete ja käitumise suunamist ja juhtimist. Vaimse vägivaldaga abil halvatakse ohvri mõtlemis-, mõistmis- ja teovõime eesmärgiga purustada tema enesetunne, eneseusk ja vastupanu. Vägivallatseja tahab ohvri isiksuse hävitada. See on ülalnimetatud kolmest enimvarjatud vägivaldaliiki.

Vaimse (psüühilise) ahistamise alla kuuluvad: jälitamine, kontrollimine (telefonikõnede, kirjade, kohtumiste jm), isoleerimine (kontaktide keelamine lähedastega), majanduslik kontroll (varalisse sõltuvusse seadmine - tööl käimise keelamine jm), hirmutamise, laimamine, alandamine, söimamine. Eriti alatu on laste kasutamine manipuleerimisel.

Sedasorti vägivalda äratundmisel ära lepi olukorraga, vaid otsi abi!

Füüsiline vägivald

Sõnavahetus ja kaaslaste söimamine ning mõnitamine võib kergesti üle minna kehaliseks arvetõendami-

seks.

Füüsilise vägivaldalla kuuluvad: nügimine, juustest sikutamine, piinava valu tekitamine, liikumise takistamine (kinni hoidmine või -sidumine), löömine, peksmine (käe, jala, mõne esemega), relva kasutamine.

Füüsilise vägivaldaga kaasnevad vigastused võivad ulatuda marrastustest, sinistest plekkidest, muhkudest ja muljumistest kuni välimiste ja sisemiste vigastuste ning püsivate kuulmis-, nägemise-, liikumise- ja muude kahjustuste või kaotuseni. Raseda kalal vägivaldalla kasutamine võib lõppeda lapse või ema surmaga.

Vägivaldse inimese iseloom ei muutu, ta kordab oma tegu ühe kergekäelisemalt ja raskemate tagajärgedega. Vägivalda kasutunud inimese lubadusi ei või uskuda - töotusi andes manipuleeritakse ohvriga.

Abi saamiseks pöördu politsei või ohvriabitöötaja poole! Füüsilise vägivaldalla kasutamine võib lõppeda surmaga!

Seksuaalne vägivald

Seksuaalne vägivald kaasneb sageli füüsilise vägivaldaga või viib füüsilise vägivald kulminatsioonis seksuaalvahekorrale sundimisele ja vägistamisele. Sek-

suaalne vägivald on igasugune soovimatu seksuaalne puudutamine ja tähelepanu osutamine. Vägivaldne seksuaalvahekord on võimuvahend, mida kasutatakse teise osapoole asendamiseks, et näidata talle kätte madalam koht sugude hierarhias.

Kasutatud kirjandus: Lähisuhtevägivald. Koostanud Helve Kase, Eesti Avatud Ühiskonna Instituut, 2004

Ära süüdistada ennast juhtunus!

Räägi läbielatud vägivald! Otsi abi ja kaitset!

Abi saamiseks pöördu:

VILJANDI

OHVRIABIKESKUS

Vabaduse plats 6 - 403,

Viljandi

Telefon 433 0555

viljandi.oi@ensib.ee

Vastuvõtt: E, K, R 09.00 - 16.00

VILJANDI

POLITSEIOSAKOND

Pargi 1, Viljandi

Telefon 433 8920; 110

osakond@viljandi.pol.ee

Eelmisel aastal pöördus abi saamiseks Viljandi Ohvriabikeskusesse 174 inimest. 103-l juhul oli tegemist perevägivaldaga.

Evelin Leppik

Maiju Margus

Viljandi Ohvriabikeskus
ohvriabitöötajad

OMA-LOOMINGUT

On ööbiku laulus terake tõtt ja pääsu lennus ülal.

Meil kõigil on ses kevades rutt maapinnal pühal.

On hommikutund nii erk ja soe päikesekiir siin sulatab kulda. Maa aurab künnist, mis eilsest siin - eks homme põllule tulda.

Ja piriseb kärbes ning trillerdab lõõ metsaääres rohetab pind. Vaher öitesse end siis lööb rohi võililled lööd rinda.

12. mai 2003

Sireli lõhn ja ööbiku laul võililled ilu välul. Tuul lauluks seob kõik nad mu suul. Sind hoida seda laulu vaid palun.

29. mai 2006

Ööbik laulu laksutab öhtul kastani vilus. Vaikse tuuleõhu sees öö saabub imeilus. Vete virvendavas voos veel hõljub laulukaja. Vesiroosi öite sees ses salajases rajas.

5. juuni 2006

Sa tulid kuuvalguse jõelt nii sõnatu ja hell. Me ümber kummus hetke vaikus siis kaugelt kostus kirikukell.

Mets kumas su kuldseis kiirtes õhus hõljus jaaniöö vaist. Oja kaldale heites maha kuu imetles mind kui naist.

Siis korraga ära mind viisid kesk kullatud taevast ja kuud. Üles ärgates hetke veel tundsin su huuli veel oma suul.

25. juuni 2006

Elle Todoruk

Sookollidele külla

24. mail käisid Kildu kooli 4. ja 6. klassi õpilased keskkonnakaitsekuu raames Soomaal.

4. klass koos õpetaja Kersti Reinapuga käis Soomaa külastuskeskuses kaitsealade päeva tähistamas. 6. klassi õpilastel toimus õpetaja Marju Hanschmidt juhendamisel rabamatk Ingatsi õpperajal.

Rabamatk on 6. klassil jätuks aasta jooksul õpitud materjali praktilisele

tundmaõppimisele. Õppekavas olid teemadeks soomets ja järv. Kõik need teemad sobisid hästi matkal käsitlemiseks. Õppe rada on 1,5 kilomeetri pikkune. Õppisime tundma lammimetsa, seejärel algas 8 meetri kõrgune rabarinnak.

Rabasse jõudes leidsime, et enamus rabataimi oli kevadiste külmade ajal kannatada saanud ja öitsvaid taimi oli vähe. Õied olid säilinud ainult rabasaarel puude varjus. Väga põnevad olid rabalaukad, milles

on suvel hea ujuda. Kogu matk möödus hästi tugeva tuule käes, kuid elamuse sellest said kõik osavõtjad. Matkal nähtust ja õpitust jäi igale õpilasele kinnistamiseks tööleht.

4. klassi õpilastel oli palju põnevaid tegemisi Soomaa külastuskeskuses. Kopra rajal saadi uusi teadmisi metsloomadest ja nende toitumistavade st. Toimunud maastikumängu käigus õpiti tegema lõket, lahendama salakirju ja mõistatusi, saadi uusi teadmisi sõlme-

dest. Uuriti metsa väärtusi vastates küsimustikule ja omandati täiendavat teavet Soomaa kohta. Toreda lõpu päevale andis sõit hobustega.

Meie kooli õpilased on varemgi osalenud kaitsealade päeva tähistamisel ja alati on jäänud sellest väga head mälestused. Seetõttu soovime ka kõigil teistel meie valla koolidel võtta see huvitav ja arendav üritus plaani.

Marju Hanschmidt

LASTEAIAL LÕPETASID

Kõidama Lasteaed "Traksik"

Kristel Kuldvere
Kerda-Kreeta Kupper
Jarnika Mirma
Laura Pakasaar
Marten Ritson
Ramon Raude
Edgar Rajamäe
Joonas Simuste

Olustvere Lasteaed „Piilu”

Gerdo Järvpõld
Liisa Kiis
Maali Kukkk
Roomet Laos
Joosep Roosalu
Helar Ruul
Sandra Saar
Stella Sarikas
Merit Vaidem
Gaili Visnap

Suure-Jaani Lasteaed „Sipsik”

Asser-Auris Kees

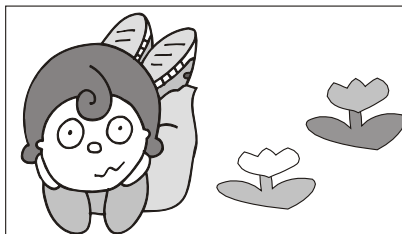
Rain Köstner
Sandri Land
Jane Sassiad
Timo Siim
Gerthrud Tints
Regiina Vendla

Sürgavere Lasteaed „Vembu”

Merle Mäevälja
Merli Mäevälja
Sirelin Märten
Laura Pild
Oskar Ruuder
Joel Tonkson

Lõpupidu Olustverelasteaias Piilu. FOTO: Jaanus Siim

Sürgavere lasteaed
Vembu
TÄNAB

kõiki lapsevanemaid, aitajaid ja toetajaid, kes meie elu huvitavamaks ja rõõmsamaks muutsid. Soovime kõigile õnneliku lõpuga seiklusi, ootusärevaid hommikuid, rahulikku und ja rõõmsat ärkamist.

12. AUGUSTIL 2006
Kootsi külas
VILJANDIMAA KÜLADE PÄEV

Kootsi Külaselts ja MTÜ Kodukant kutsuvad kõigi külade esindusi osa saama suvisest suurirritusest.

Kavas on:

10.30 - 11.00 osalejate registreerimine
 11.00 päeva avamine - külavanem Jaan Jaska
 Lipu heiskamine

Külaliste tervitused - maavanem Kalle Küttis, vallavanem Maie Käba, Kodukant Viljandimaa juhatuse esimees Romeo Mukk jt.

Esinevd Suure-Jaani Puhkpill - dirigent Rein Vendlaja simmanitantsurühm "Hilised öied" - juhendaja Tiit Siim

Külade esitlused à 5 min.

13.00 - 14.00 lõuna

(külalaste valmistab Käärämäe talu pererahvas)

14.00 - 16.00 Spordiprogramm

"Terves kehas terve vaim" -

rahvalikud spordialad igale eale -

kohtunik Heino Poska

16.00 Soovijatel võimalik külastada Koidu talu

faasani ja põldpüü farmi - Kalev Võitla

17.00 Süüdatakse lõke

Toimub oksjon - iga küla võiks kaasa tuua

mingi eseme oksjonile panekuks.

Muusikat teeb kogu õhtu jooksul Kroonilohu

taluaansambel - juhendaja Kalju Siil

20.00 Külaelu eestvedajate tänamine ja päeva lõpetamine.

11.00 - 17.00 tegutsevad õpikojad - Inna

Antsoni, Argo Juske ja Anu Pindsoo

juhendamisel valmivad ühistegevuse

tulemusena küla taluait ja -taat.

Taimeseaded looduslikest materjalidest,

rahvuslikud ehted, paelad, nõõrid.

Laadaplatsil näitus ja kauplemine.

Tore oleks, kui külad tooksid kaasa väikese

väljapaneku oma tegemistest ning osaleksid

kauplemisel (laadal osalemisest tuleb ette

teatada).

Osalemine külade päeval ja ka laadaplatsil

registreerida eelnevalt telefonidel:

5345 5135, 435 7191 Linda Võitla,

5648 2531 Ilona Tiigi,

433 3769 Kodukant Viljandimaa

või aadressidel kodukant@viljandimaa.ee ja

lindavoitla@hotmail.com

hiljemalt 1. augustiks.

Suure - Jaani Säga
 Kalastajate klubi

Laupäeval, **5. augustil** 2006.

SUUR VOISTUÕNGITSEMINE

Võistlus algab kell 8.00 ja kestab kolm tundi

Registreerimine kell 7.00- 8.00.

Võistluste osavõtumaks on 50 krooni

(õpilastele, pensionäridele ja klubi liikmetele

25.- krooni)

Informatsioon telefonil 4371 218 Uno

Suure-Jaani Gümnaasium

pakub tööd

REMONDIMEISTRILE ja MAJAHOIDJALE

Läbirääkimistele tulla aadressil:

Suure-Jaani Gümnaasiumi

Tallinna 24, Suure-Jaani

Info telefonidel: 517 2453, 437 2050,

437 2053

FOTOGRAAF Jaanus Siim

teeb Suure-Jaanis, Kõleri tn 3

ateljefotosid

dokumendipildist perepildini.

Eelnev kokkulepe

telefonidel 437 2001 või 517 8704

Kõidama baaris

E-R kella 11.30-15.00 alati saadaval

soojad ja maitsvad lõunad.

Meilt on võimalik tellida

sünnipäeva ja peielauda

kuni 120 inimesele.

Olete alati oodatud ja teretunud!

Info telefonidel 437 1480, 5568 9382

Männiku kaupluses

(endine leivatööstus) on müügil

SOODSAD LEEDU JALGRATTAD

Võimalik teha jalgrattaoholdust

Samas müügi

kalastustarvikud

ja autovaruosad

E-R 9-17.30, L 9-14

Telefon 437 2043

Parimad autokaubad - **FIXUS!**

AUTO KÄSIPESU
(POLEERIMINE, VAHATAMINE)
AUTOREMONT JA VARUOSAD
AUTODIAGNOSTIKA
MÜÜGIL JALGRATTAD, ROLLERID
LIIKLUSKINDLUSTUS (SAIWA)
SUVEREHVID (PAIGALDUS)

LEHOLA VARAHALDUS OÜ

Pärnu 10, Suure-Jaani

www.fixusnet.ee

Telefon 437 2222

SOLAARIUM

MASSAAZ

T, N, R 12-18

L 11-16

Müügil juuksehooldustooted ja kinkekaardid!

Tallinna 11A (Leola) 2. korrus Suure-Jaani

Telefon 5332 7606

Augustis ootame kõiki seniseid ja uusi kliente

uuel aadressil Pärnu 3, Suure-Jaani

Õnnitleme
lapse sünni puhul!

Elle ja Enn Sädel

sündis 23. mail poeg **CHRISTIAN DANIEL**

Katrin Viigandil ja Jargo Kösteril

sündis 25. mail tütar **MERILIN Köster**

Leili ja Tanel Väinural

sündis 29. mail poeg **ALVAR**

Kristiina ja Jaanis Õnmaal

sündis 03. juunil poeg **MARKO**

Heli Torimil ja Andrus Ait'il

sündis 06. juunil poeg **JANAR Ait**

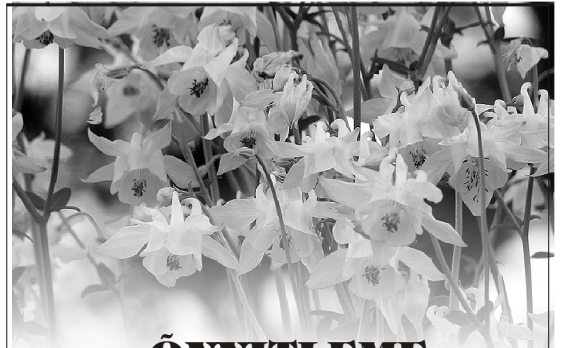
Sirli ja Villu Soolol

sündis 15. juunil tütar **SIMONE-HAYDEE**

Mälestame

HILJA-ALISE ÖRD	04.05.1921-08.06.2006
AINO AABEL	02.03.1934-11.06.2006
RIHO HANSEN	18.12.1934-13.06.2006
LINDA SAMARÜÜTEL	02.08.1926-14.06.2006
HEIKI SAAR	26.05.1952-17.06.2006
HEINO SAARETS	25.11.1943-18.06.2006
ENNA TOOMASALU	14.09.1946-19.06.2006
ELLI HOMMIK	03.10.1933-22.06.2006
MILVI PUTROLAINEN	29.09.1941-24.06.2006
HELGI TÄHTLA	29.05.1927-29.06.2006

ÕNNITLEME
SÜNNIPÄEVALAPSI!

HELMİ SALUSTE	05.07.1905	101
ELLA-JOHANNA RINK	08.07.1909	97
KRISTIINE TAEVERE	10.07.1909	97
MARTA RANNAMAA	18.07.1912	94
HANS ALEKSIUS	26.07.1912	94
MAIE RIIK	02.07.1913	93
ALEKSANDER SILD	19.07.1914	92
OLGA KOPPEL	10.07.1915	91
ALIDE RABA	13.07.1915	91
MAIMU KRIGUL	31.07.1915	91
HELGA MÄEMES	11.07.1917	89
LEIDA IRA	18.07.1919	87
IRENE KÖSTNER	26.07.1920	86
HILDA-MARIA LINDLA	31.07.1920	86
ELLEN KÖSLER	06.07.1921	85
IDA PUISS	03.07.1922	84
LINDA TINTS	04.07.1922	84
ELLA SOSSI	30.07.1922	84
VILMA FEODOROVA	01.07.1923	83
LINDA TAMMEKIVI	12.07.1923	83
MARIANNE SOOP	06.07.1925	81
MILANIA KOLOMETS	11.07.1925	81
HELMİ LAAS	17.07.1925	81
EVA LOSSMANN	28.07.1925	81
JAAN KOOR	06.07.1926	80
ENDEL MAISALU	09.07.1926	80
ASTA KUNINGAS	13.07.1926	80
JÜRİ MÄGI	19.07.1926	80
MILVI SIMSON	05.07.1931	75
SILVIA SAAR	07.07.1931	75
HELMUT KAELAS	09.07.1931	75
JAAN SCHVEDE	16.07.1931	75
HELMİ TALVISTE	23.07.1931	75
KALJO PÄEVA	25.07.1931	75
SALME MÄEVALJA	26.07.1931	75
EINO SIMS	11.07.1936	70
ELVI TAKK	16.07.1936	70
KALJO TONISSON	17.07.1936	70
VAIKE MILLER	20.07.1936	70
REIN RAUDSEPP	24.07.1936	70
AINO TEDER	29.07.1936	70
ELLEN PALLO	06.07.1941	65
AARE TONISMAA	13.07.1941	65
JÜRİ KEPTSOV	14.07.1941	65
RAIMU HOLTSMEIER	17.07.1941	65
ULO KUNGLA	20.07.1941	65
ANTS AIA	22.07.1941	65
SILVI KÖST	26.07.1941	65
ELVE-REA PAAP	03.07.1946	60
SULEV EHRSTEIN	05.07.1946	60
AILI OSTRAT	06.07.1946	60
SIRLI SOOME	07.07.1946	60
HELMİ TILKSON	07.07.1946	60
EDITH JÜRGENSON	08.07.1946	60
VALVE SENGBUSCH	08.07.1946	60
MATTI ZIRK	08.07.1946	60
KALEV LINNAS	17.07.1946	60
HARRI MÄNNIK	26.07.1946	60
URVE SIIMSOO	30.07.1946	60
ANNE KÖST	01.07.1951	55
RISTO ROMAN	02.07.1951	55
MAIE VENTSEL	03.07.1951	55
SIRJE TONISSON	12.07.1951	55
TIIU VIISUT	14.07.1951	55
JAAK LIINSOO	29.07.1951	55
LEMBIT VALIS	02.07.1956	50
MARJU GRÜNBAUM	13.07.1956	50
TARMO GRÜNBERG	13.07.1956	50
VAIKE LEPIK	17.07.1956	50
HELDUR KRAANER	25.07.1956	50

Reklaamkuulutuse (kuni 250 tähemärki) hind: ettevõtjal 150 krooni, eraisikul 15 krooni.

Avaldame vaid reklaami, mille eest on eelneva kuu viimaseks tööpäevaks tasutud. Toimetusel on õigus artiklite teksti redigeerida-lühendada.

Toimetaja
 Leili Kuusk 526 9089
 Lembitu pst 42, Suure-Jaani
 tel 435 5433 (tööl)
 leili@suure-jaani.ee

Toimetaja-abi fotograaf
 Jaanus Siim
 tel 437 2001, 517 8704
 jaanus@suure-jaani.ee

Küljendus
 Külliky Lohu
 5345 3423
 kiky@s-jaani.ee

Trükk
 OÜ Vali Press
 Pajusi mnt 22, Põltsamaa
 tel 775 2491
 vali@estpak.ee

LEOLE Suure-Jaani valla infoleht ilmub 1 kord kuus

e-post: leole@suure-jaani.ee http://www.suure-jaani.ee/leole